

Nr 18.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen med förslag till lag om kommandomål; given Stockholms slott den 19 november 1920.

Under åberopande av bilagda i statsrådet förda protokoll vill Kungl. Maj:t härmed föreslå riksdagen att antaga härvid fogade förslag till lag om kommandomål.

GUSTAF.

Birger Ekeberg.

Förslag

till

LAG

om kommandomål.

Härigenom förordnas som följer:

1 §.

Såsom kommandomål enligt § 15 regeringsformen må handläggas regeringsärenden, som avse verkställighet i militäriskt hänseende av vad krigsmakten till lands och sjöss har att fullgöra på grund av lagar, författningar eller särskilda av Konungen i statsrådet fattade beslut.

Ej må i den för behandling av kommandomål stadgade ordning fattas beslut, som innebär rubbning eller förklaring av gällande lag eller författning eller särskilda av Konungen i statsrådet meddelade bestämmelser eller berör svenska medborgare annorledes än med avseende å dem åliggande tjänstgöring vid krigsmakten eller är av beskaffenhet att för statsverket medföra utgift, för vars bestridande medel icke blivit av riksdagen anvisade eller eljest äro för Konungen tillgängliga.

2 §.

Under iakttagande av vad i 1 § sägs må huvudsakligen följande regeringsärenden handläggas och avgöras såsom kommandomål, nämligen ärenden, som angå:

fastställande av exercis- och tjänstgöringsreglementen samt instruktioner för personalens utbildning;

föreskrifter i övrigt för personalens utbildning och övningar ävensom för användningen av hästar, som legas för arméns eller marinens behov

fartygs rustande, förseende med besättningar och utrustning i övrigt, utsändande på expedition samt förläggande i beredskap och uppläggning; instruktioner för befälhavare över fartyg, sjöpositioner och fästningar; uttagning och fördelning av värnpliktiga till tjänstgöring; mobiliseringsföreskrifter; fastställande av modeller samt utförande av försök med nya persedlar eller ny materiel; kommandering och placering av officerare och vederlikar till tjänstgöring och extra förrättningar; instruktioner för militär- och marinattachéer samt andra personer, som tilldelats särskilda uppdrag; tillträde för svensk undersäte till befästningar och örlogssvarv m. m.; samt ansökningar om tjänstledighet och tillåtelse att vistas utrikes samt övriga ansökningar, i den mån de icke skola, på grund av särskilda bestämmelser, provas av Konungen i statsrådet.

3 §.

Cheferna för lantförsvarets och sjöförsvarets kommandoexpeditioner hava att lämna departementschefen biträde vid kommandomålenas beredning till föredragning inför Konungen.

Vid beredning av kommandomål, som beröra såväl armén som marinen, skall samarbete äga rum mellan lantförsvarets och sjöförsvarets kommandoexpeditioner.

4 §.

I den för behandling av kommandomål stadgade ordning må Konungen åt särskild militär tjänsteman eller myndighet uppdraga att avgöra ärenden, vilka enligt denna lag må behandlas såsom kommandomål och som äro av enklare beskaffenhet.

Denna lag träder i kraft den dag, då det vilande förslaget till ändrad lydelse av §§ 15 och 106 regeringsformen samt § 38 mom. 2 riksdagsordningen, efter att hava av riksdagen antagits, varder av Konungen gillat.

*Utdrag av protokollet över justitiedepartementsärenden, hållet inför
Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott
fredagen den 19 november 1920.*

Närvarande:

Statsministern friherre DE GEER, ministern för utrikes ärendena greve WRANGEL, statsråden ERICSSON, DAHLBERG, MURRAY, ELMQUIST, MALM, BERGQVIST, HAMMARSKJÖLD, EKEBERG, TAMM, HANSSON.

Chefen för justitiedepartementet statsrådet Ekeberg anförde efter gemensam beredning med chefen för försvarsdepartementet:

»Genom en till 1919 års riksdag avlåten proposition, nr 379, har Kungl. Maj:t till riksdagens prövning i grundlagsenlig ordning framlagt förslag till ändrad lydelse av § 15 regeringsformen, vilket förslag jämte förslag till ändrad lydelse av § 106 regeringsformen och § 38 mom. 2 riksdagsordningen riksdagen antagit såsom vilande till vidare grundlagsenlig behandling. Enligt det sålunda vilande förslaget skall till § 15 regeringsformen göras ett tillägg av innehåll att genom en av Konungen och riksdagen gemensamt stiftad lag bestämmes, vilka regeringsärenden må handläggas såsom kommandomål. Vid propositionen var fogat ett förslag till lag om kommandomål, vilket förslag, efter vad dåvarande chefen för justitiedepartementet vid ärendets behandling i statsrådet den 21 mars 1919 anförde, var avsett att till antagande föreläggas den riksdag, som hade att definitivt behandla förut av mig berörda grundlagsändringsförslag. Beträffande tillkomsten av och motiven för lagförslaget, i vilket nu ett par mindre redaktionella jämkningar vidtagits, tillåter jag mig hänvisa till nyssberörda statsrådsanförande.»

Föredraganden uppläste härefter ifrågavarande förslag till lag om kom-

mandomål samt hemställde, att förslaget måtte föreläggas nästkommande års riksdag till antagande.

Till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan täcktes Hans Maj:t Konungen lämna bifall; och skulle till riksdagen avlätas proposition av den lydelse, bilaga vid detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:

J. Bratt.
